

**До Всеукраїнського тижня громадського здоров'я, присвяченого
Всесвітньому дню здоров'я – 7 квітня 2019 року
Тема: Загальне охоплення послугами охорони здоров'я**

Загальне охоплення послугами охорони здоров'я – головна мета ВООЗ. Ключем досягнення цієї мети є можливість для кожної людини в світі отримати медичну допомогу, яка їй потрібна, коли це потрібно і саме там, де проживає її громада. Загальне охоплення послугами охорони здоров'я означає, що всі люди і громади отримують необхідні їм медико-санітарні послуги, не відчуваючи при цьому фінансових труднощів. Вони включають повний набір головних якісних медико-санітарних послуг – від зміцнення здоров'я до профілактики, лікування, реабілітації і паліативної допомоги. Поняття загального охоплення послугами охорони здоров'я включає набагато більше, ніж здоров'я. Це просування до справедливості, соціальної інтеграції і об'єднання.

Прогрес у досягненні такої благородної мети є в усьому світі, але мільйони людей все ще не мають доступу до медичної допомоги і змушені робити вибір між отриманням медичних послуг та іншими щоденними витратами, такими як харчування, одяг і навіть житло. Майже сто мільйонів людей переживають крайнє зубожіння із-за необхідності оплачувати послуги охорони здоров'я зі своїх власних коштів. Тому в цьому році ВООЗ знову зосереджує увагу світової громадськості на глобальних питаннях охоплення населення послугами охорони здоров'я.

Всесвітній день здоров'я у 2019 році припадає на період між Конференцією з первинної медичної допомоги, яка відбулась в Астані у жовтні 2018 року та Генеральною Асамблеєю ООН з питань загального охоплення послугами охорони здоров'я, проведення якої планується у вересні 2019 року. Медичні працівники відіграватимуть важливу роль у досягненні цілей кампанії, допомагаючи особам, які приймають рішення, визнати, що потрібно людям у сфері догляду, особливо на рівні первинної медичної допомоги. Міністрам охорони здоров'я та іншим урядовцям доведеться взяти на себе зобов'язання щодо усунення прогалів у сфері охорони здоров'я, висвітлення прогресу, який вже досягнуто.

В Астанінській декларації всі 194 країни-члена ВООЗ визнали важливість первинної медико-санітарної допомоги. Тепер їм належить вжити конкретні заходи для втілення декларації в життя і зробити пріоритетом виділення бюджетного фінансування для забезпечення якісної медичної допомоги за місцем проживання. Проте, загальне охоплення медико-санітарними послугами не означає безкоштовного охоплення всіма можливими медико-санітарними заходами, незалежно від їх вартості, тому що ні одна країна не може забезпечити безоплатного надання всіх послуг на постійній основі. І все ж охоплення послугами охорони здоров'я поступово має розширяться у міру надходження додаткових ресурсів. Крім того, загальне охоплення послугами охорони здоров'я стосується не тільки послуг, які надаються окремій людині, але і послуг на рівні всього населення, таких як проведення кампаній в галузі громадського здоров'я, знезараження води, протималарійні заходи на водоймах. Воно охоплює всі компоненти системи охорони здоров'я: медичне обслуговування, трудові ресурси медичної галузі, медичні заклади і комунікаційні мережі, технології охорони здоров'я, інформаційні системи, а також керівництво і законодавство.

Розвиток навичок санітарної грамотності населення є одним із ключових моментів успішності впровадження загального охоплення послугами охорони здоров'я. ВООЗ у своїх публікаціях повідомляє, що у половини європейців навички у сфері санітарної грамотності недостатні або проблематичні. Така обмеженість знань

населення, особливо вразливих груп, часто корелює з нездатністю реально і повноцінно керувати своїм здоров'ям, отримувати доступ до медичних послуг, розуміти важливу інформацію, яка є в наявності, і приймати усвідомлені рішення. Слабкі навички санітарної грамотності населення асоціюються також з більш ризикованою поведінкою, більш низьким рівнем здоров'я, більш частою госпіталізацією і високим рівнем витрат. Підвищення рівня санітарної грамотності зміцнює здатність окремих людей і громад протистояти несприятливим зовнішнім впливам, допомагає долати соціальну несправедливість по відношенню до охорони здоров'я, покращує загальний стан здоров'я і добробут населення.

Санітарна грамотність населення слугує індикатором ефективності загальнодержавного підходу і принципу участі всього суспільства в збереженні здоров'я і благополуччя. ВООЗ рекомендує країнам включати аспект санітарної грамотності населення в систему найважливіших умінь і навичок, які повинні відпрацьовуватись в процесі навчання протягом всього життя людини. Деякі країни вже пішли таким шляхом і розробили окрему стратегію по відношенню до санітарної грамотності або включили вирішення цієї проблеми в інші національні стратегії в сфері охорони здоров'я та освіти. Наприклад, в Австрії санітарну грамотність населення було включено у перелік з 10 національних цілей в сфері охорони здоров'я.

Тиждень громадського здоров'я в Україні презентує можливості новостворених структур охорони здоров'я, виконання ними благородної мети захисту інтересів населення у справедливому доступі до послуг охорони здоров'я, здорового довкілля, раціонального харчування і санітарної грамотності для надійного партнерства з сімейним лікарем, усвідомленого пошуку здоров'я, ведення здорового способу життя. Здоровий спосіб життя – категорія загального поняття «спосіб життя», яка включає сприятливі умови життєдіяльності людини, рівень його культури і гігієнічних навичок, які дозволяють зберігати і зміцнювати здоров'я, попереджати розвиток його порушень і підтримувати оптимальну якість життя.